

Strokovno srečanje SIR glede Omnibus I 15. 4. 2025: Pisni odgovori na neodgovorjena vprašanja občinstva

Vprašanje	Odgovor
<p>1. Kakšno je vaše mnenje glede poglobljenega presojanja na podlagi »plausible information - verjetnih informacij« po spremembah CS3D? Kakšna bi bila merila za presojanje tega pojma? Kdo bi presojal podanost verjetnih informacij?</p>	<p>Predlog spremembe se zgleduje po ureditvi nemškega zakona o dolžni skrbnosti v vrednostnih verigah (<i>Lieferkettensorgfaltspflichtengesetz</i>- LkSG). Vendar CSDDD v izhodišču temelji na drugačni logiki analize tveganj, zato bo treba predlog skrbno analizirati ter ugotoviti, ali res prinaša željene učinke in ali je mehanizem smiseln. Izpostavljamo predvsem dve točki.</p> <p>1. <u>Razlaga termina plausible information / »verjetne informacije«</u></p> <p>Opozarjamo, da uradnega slovenskega prevoda standarda »<i>plausible information</i>« v kontekstu CSDDD še ni. Izraz »<i>verjetne informacije</i>« smo uporabljali zgolj za potrebe strokovnega srečanja in tega odgovora. Kaj je najustreznejši prevod tega standarda, bo treba še razmisliti.</p> <p>EK po nemškem vzoru navaja, da so »verjetne informacije« o negativnih vplivih (NV) lahko razvidne iz:</p> <ul style="list-style-type: none">- pritožb;- verodostojnih poročil medijev ali nevladnih; organizacij;- preteklih kršitev posameznega posrednega partnerja;- informacij poslovnih kontaktov o težavah na določeni lokaciji. <p>Verjetne informacije morajo biti torej do določene mere podprte/utemeljene. Kot pri vsakem standardu pa bi se njegov pomen dokončno izoblikoval šele v praksi nadzornih organov in sodišč. Pomembno vlogo bi tu lahko odigrale smernice EK.</p> <p>Slabost uporabe takega standarda za presojo nadaljnjih obveznosti subjektov je, da je pomensko odprt in da bi do ustalitve njegovega pomeni v praksi minilo nekaj časa. Do neke mere sicer enako velja tudi za obstoječe določbe 8. člena CSDDD.</p> <p>Obstoj verjetnih informacij na ravni posrednih poslovnih partnerjev bi morala v prvi vrsti presojati zavezanka sama; če so take informacije podane, bi morala zavezanka opraviti poglobljeno oceno negativnih vplivov. Nadzor nad tem pa</p>

bo v pristojnosti nacionalnega nadzornega organa. Razlaga standarda pa bo lahko tudi v rokah sodišč (v postopku sodne kontrole nad odločitvami nadzornega organa in v primeru neposrednih zahtevkov zoper zavezanke s strani subjektov zasebnega prava).

2. Vprašanje združljivosti predlagane spremembe z obstoječim mehanizmom prepoznave in ocenjevanja NV

Kot omenjeno, izvira predlog o poglobljenem ocenjevanju poslovanja posrednih poslovnih partnerjev n podlagi verjetnih informacij o NV iz nemškega LkSG, ki pa se glede mehanizma analize tveganj razlikuje od CSDDD.

Po LkSG poteka analiza tveganj glede poslovnih partnerjev tako, da zavezanca najprej opravi analizo glede vseh neposrednih dobaviteljev (tudi tu analiza poteka v dveh korakih, najprej abstraktna raven in nato konkretna/poglobljena). Glede posrednih dobaviteljev pa zgolj v primeru verjetnih informacij o NV.

Pri CSDDD pa zavezanca v prvem koraku opravi evidentiranje/mapiranje svojega poslovanja, poslovanja svojih odvisnih družb ter poslovanja vseh (neposrednih in posrednih) poslovnih partnerjev, zato da se najprej na abstraktni ravni odkrijejo splošna področja tveganj. Nato pa se v drugem koraku opravi poglobljena ocena na teh tveganih področjih. Po predlogu Direktive o vsebinskih spremembah (Omnibus I) bi bila poglobljena ocena v tem drugem koraku načeloma omejena zgolj še na neposredne poslovne partnerje. Pri posrednih poslovnih partnerjih pa bi bila nujna zgolj v primeru verjetnih informacij o NV.

Postavlja se vprašanje, ali je tak predlagan mehanizem smiseln/delujoč, saj bi morala zavezanca pri prepoznavanju rizičnih področij v prvem koraku upoštevati svoje posredne poslovne partnerje (pri katerih morda na abstraktni ravni prepozna tvegana področja v višjem delu dobavne verige), nato pa poglobljeno ocenjuje zgolj neposredne poslovne partnerje (ki pa morda na tvegana področja sploh ne segajo). V teku zakonodajnega postopka bo treba analizirati, kako bi tak mehanizem deloval in ali gre zaboljšavo napram sedanji ureditvi 8. člena CSDDD.

<p>2. Kaj pomeni, da ni treba uveljaviti načrta za prehod (trajnostne strategije)? Torej družba obveznica sprejme strategijo in ni več pomembno, ali jo izvaja ali ne in ali dosega cilje ali ne?</p> <p>Gre lahko tudi za to, da danih oz. sprejetih obvez morda ne bodo spoštovale velike mednarodne družbe, ki imajo lahko veliko večji vpliv na okolje in druge vidike trajnosti, s tem pa tudi na učinek na uspeh vseh določb EU na tem področju. Za slovenske družbe, ki so v svetovnem merilu relativno majhne in nepomembne, je tako ukrepanje kot poročanje na področju trajnostnosti veliko breme, učinkov pa morda ne bo zaradi razlogov, na katere nimamo vpliva.</p>	<p>Začnimo pri zakonodajnem vidiku. Predlagana sprememba 22. člena CSDDD – odprava obveznosti, da mora družba zavezanka načrt prehoda tudi uveljaviti – v prvi vrsti pomeni, da državam članicam EU-ja obveznosti ni treba predpisati obveznosti uveljavitve načrta prehoda v svojih zakonodajah. Hkrati ni ovir, da države članice tako obveznost vseeno uzakonijo, če želijo (tj. po lastni zakonodajni iniciativi).</p> <p>Če v nacionalni zakonodaji obveznost uveljavitve načrta prehoda ne bo določena, družbe zavezanke v tej državi ne bodo pravno odgovorne za (ne)uveljavitev načrtov prehoda (vsaj ne na podlagi pravil CSDDD). Načrt prehoda pa bodo morale sprejeti in ta bo moral vključevati vse elemente, ki jih določa 22. člen CSDDD. Hkrati bosta sprejem in zasnova načrta prehoda tudi predmet upravnega nadzora.</p> <p>Ne bi sicer rekli, da bi zaradi odprave izrecne obveznosti uveljavitve načrta ta postala nepomembna. Izvajanje načrta prehoda ima vseeno lahko različne negative posledice (npr. na ugled družbe, na njene odnose z investitorji, na odgovornost članov organov vodenja in nadzora nasproti družbi, itd.). Res pa je, da bi se uzakonjena obveznost uveljavitve načrta prehoda nanašala neposredno na družbo, kar bi lahko predstavljalo dodaten pritisk na njihovo uveljavitev (spominjamo pa, da uveljavitev načrtov prehoda že po trenutnih določbah CSDDD ni predmet upravnega nadzora).</p> <p>Kritika obveznosti uveljavitve načrta prehoda (kot je zdaj določena v CSDDD) je, da ni dovolj jasna in da se njenega (ne)uresničevanja ne da natančno preveriti. Nasprotno stališče opozarja (kot je nakazano tudi v vprašanju), da je obveznost uveljavitve načrta nujna za smiselnost celotne ureditve; hkrati se kaže jasen trend naraščanja zasebnih tožb nasproti državam in gospodarskim družbam prav v zvezi z vprašanjem preprečevanja podnebnih sprememb na obstoječih pravnih podlagah; trend bi lahko vodil do precej raznolike sodne prakse med posameznimi državami ter večje nepredvidljivosti pravnih tveganj za družbe. Jasna in enotna določitev obveznosti glede preprečevanja podnebnih sprememb (vsaj) na evropski ravni bi za zavezanke zato lahko dejansko pomenila manjša (bolj predvidljiva) tveganja. Bomo videli, kako bodo ta stališča soočena v zakonodajnem postopku glede Direktive o vsebinskih spremembah.</p>
---	---

	<p>Strinjamo se, da imajo subjekti, ki prispevajo več k podnebnim spremembam in drugim negativnim vplivom, tudi večjo odgovornost pri njihovem preprečevanju in odpravljanju. To je načeloma tudi smisel pravil CSDDD, saj so pragovi velikosti nastavljeni tako, da vključujejo zgolj zelo velike družbe (ki imajo praviloma večji vpliv na podnebne spremembe in druge zadeve v zvezi s trajnostnostjo). Zgolj zavezanke po CSDDD imajo pravno dolžnost sprejeti načrt prehoda in izpolnjevati predvidene ukrepe skrbnega pregleda.</p> <p>Vprašanje o smiselnosti bremena celotnega poročevalskega sistema za družbe z manjšimi vplivi na podnebje in okolje, če se večje družbe svojih obveznosti ne bi držale, je seveda razumljivo in legitimno. Vendar ne smemo pozabiti, da je smisel trajnostnega finančnega sistema in preostalih podsistemov v okviru Zelenega dogovora širši od cilja golega preprečevanja negativnih vplivov. Gre za sistem, ki naj bi omogočil vsem subjektom, da razumejo ne samo vplive na okolje in družbo temveč tudi (i) tveganja na področju trajnostnosti, ki so jim izpostavljeni, in priložnosti, ki se jim na tem področju ponujajo, ter (ii) kako trajnostne so posamezne gospodarske dejavnosti. Vse to je podlaga za prehod na gospodarsko rast, ki temelji na trajnostnih gospodarskih dejavnostih. Izgradnja te nove infrastrukture pa seveda predstavlja potrebno dodatno breme za vse deležnike. Zato je tudi pomembno, da se morebitne napake (in nepotrebna bremena) v sistemu izpostavljajo in popravljajo sproti in da skupaj prispevamo k izgradnji delujočega sistema. V tem delu je Omnibus I lahko tudi priložnost za koristne izboljšave, ki bodo temeljile na analizi izkušenj in rezultatov zvezank prvega vala.</p>
<p>3. Ali se pričakuje kakšna sprememba pri digitalnem označevanju trajnostnega dela letnega poročila oz. poročanju v XHTML formatu? Letos so družbe morale Ajpesu prvič poročati v tem formatu vendar ne digitalno označenega poročila.</p>	<p>Omnibus I vsebinskih sprememb tu ne predvideva. V Računovodsko direktivo je zgolj dodana izrecna določba, da digitalno označevanje ne bo obvezno, dokler EK ne bo sprejela posebne delegirane uredbe. Smiselno enako pa že zdaj velja v ZGD-1. Digitalno označevanje bo postalo obvezno, ko bo to odredil Minister za gospodarstvo.</p> <p>Kot sami izpostavljate, pa v ZGD-1 že zdaj velja obveznost, da morajo družbe, ki so zavezane pripraviti poročilo o trajnostnosti, svoje celotno <u>letno</u> poročilo pripraviti v XHTML formatu (ne glede na to da digitalno označevanje še ni</p>

	<p>predpisano). Za takšno rešitev se je odločil slovenski zakonodajalec in tudi tu nimamo informacij, da bi se režim spreminjal.</p> <p>Kot zanimivost dodajamo, da predlog Direktive o vsebinskih spremembah (v svežnju Omnibus I) predvideva, da člani organov vodenja in nadzora <u>ne</u> bi bili skupno odgovorni za zagotavljanje, da je poslovno poročilo pripravljeno v skladu s pravili glede digitalnega formata in označevanja.</p>
<p>4. Ali je predvideno revidiranje tudi za prostovoljno poročanje?</p>	<p>V kolikor se družba odloči za prostovoljno poročanje, se lahko odloči, ali bo poročilo revidirano ali ne. V kolikor družba želi revidirano poročilo, so tako postopki kot obseg načeloma enaki kot pri družbah, ki imajo obveznost priprave poročila. Obstaja pa tudi možnost, da se obseg revizije prilagodi, kar pa je seveda v dogovoru med družbo, ki poročilo pripravi, in revizijsko družbo. Predlog Direktive o vsebinskih spremembah (v Omnibus I) glede tega ne vsebuje drugačnih določb.</p>
<p>5. Družba A je obvladujoča družba skupine z več kot 1000 zaposlenimi. Njen čisti prihodek na konsolidirani podlagi ne presega 450 milijonov EUR. Zaradi spremembe v lastniški strukturi bo Družba A od leta 2025 vključena v konsolidirano poročanje svoje obvladujoče družbe, Družbe B. Kaj to pomeni za Družbo A v tej točki – ali je kot posamezna entiteta dolžna razkrivati CAPEX in OPEX kljub temu, da lastnik presega 450 MIO in ostale pogoje?</p>	<p>Za natančen odgovor svetujemo pravno analizo vseh relevantnih dejstev. Podajamo splošen odgovor zgolj na podlagi abstraktnih podatkov v vprašanju, ki ne predstavlja pravnega nasveta. Pri tem predpostavljamo, da je Družba A obvladujoča družba velike skupine, vendar ni subjekt javnega interesa (SJI).</p> <p>Sprememba pragov za zavezanke za razkritja po Taksonomiji (1000 delavcev + 450 mio EUR čistih prihodkov) je trenutno zgolj v fazi predloga Direktive o vsebinskih spremembah. Ali bodo ti spremenjeni pragovi sprejeti ter kdaj točno bodo začeli veljati, bo jasno šele ob koncu zakonodajnega postopka v EU-ju. Do takrat spremembe sedanjih pravil prinaša zgolj že sprejeta Direktiva o zamiku.</p> <p>Ker Družba A ni SJI, ne spada v krog zavezank prvega vala, ki bi o trajnostnosti (vključno z razkritji po Taksonomiji) morala poročati že letos za FY24. Gre za zavezanko za poročanje drugega vala, ki pa bo v skladu z Direktivo o zamiku morala prvič poročati o trajnostnosti šele v letu 2028 za FY27. Do takrat Družba A ne bo zavezana poročati o trajnostnosti in razkrivati podatke glede Taksonomije. V tistem letu bi Družba A postala zavezanka za poročanje o trajnostnosti, pri čemer morda hkrati ne bi bila zavezana za razkritja po Taksonomiji (če bo sprejet pogoj 450 mio EUR čistih prihodkov).</p>

	<p>Družba A pa bi se takrat lahko izvzela tudi iz svoje obveznosti poročanja o trajnostnosti, če bo vključena v konsolidirano poročilo o trajnostnosti Družbe B (in bodo izpolnjeni nekateri drugi pogoji). Družba B bo v takem primeru pripravila konsolidirano poročilo o trajnostnosti, ki pa bo vključevalo tudi razkritja Taksonomije (KPI) na konsolidirani podlagi (torej vključno s podatki o Družbi A).</p> <p>Če je Družba B SJI, ki ima več kot 500 delavcev na konsolidirani podlagi, je zavezanka za poročanje o trajnostnosti že letos za FY24 (prvi val). Kot obvladujoča družba mora sestaviti konsolidirano poročilo o trajnostnosti, vključno s konsolidiranimi KPI glede taksonomije. Družba B bo morala tako poročati tudi v naslednjih letih (Direktiva o zamiku nanjo ne vpliva). Če je Družba A od leta 2025 vključena v skupino Družbe B, pomeni da bo morala slednja v svoje poročilo o trajnostnosti za FY2025 vključiti tudi podatke o Družbi A in njeni skupini.</p> <p>Če družba B ni zavezanka prvega vala, bodo posledice v prejšnjem odstavku lahko nastopile leta 2028 ob poročanju za FY27.</p>
<p>6. Obseg poročanja za S in G: Na predavanju je bilo omenjeno, da bo v okviru Omnibus I prišlo do zmanjšanja števila podatkovnih točk, predvsem za področji S (social) in G (governance). Ali je že znano, v kolikšni meri bo to zmanjšanje izvedeno? Ali bodo na voljo konkretne smernice oziroma metodologija, na podlagi katere bomo lahko ocenili, koliko podatkovnih točk bo treba vključiti pri poročanju za posamezno področje?</p>	<p>Vsebina prenovljenih ESRS še ni znana (postopek prenove se je komaj začel), zato tudi še ni javno znano, v kolikšni meri in na katerih mestih se bo število podatkovnih točk znižalo.</p> <p>Cilj prenove ESRS je tudi dodatna razjasnitev načela pomembnosti, tako da bodo zavezanke lažje presodile, katera področja so pomembna in o katerih podatkovnih točkah je treba poročati. Lahko pričakujemo tudi nadaljnje smernice EFRAG.</p>